

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Martia. Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

Din parlament.

În dieta țerii se discută de câteva zile proiectul de lege despre o nouă indemnitate pe două luni, până la finea lui August, dată fiind împrejurarea, că bugetul încă nu e votat pe anul acesta, ear' indemnitatea votată deja expiră cu finea lunii curente.

În firul acestei discuțiuni a luat cuvântul în ședința de Mercuri, 15 Iunie n., și domnul ministru-president, contele *Iisza István*, pentru a răspunde oratorilor cari s'au pronunțat în contra indemnității. A dat răspuns deci și celor ce s'au declarat nemulțumiți cu proiectul de lege referitor la reformele școlare, făcând în privința acăsta următoarele declarațiuni:

„... Stimatul condeputat Olay Lajos a vorbit și în chestia școlilor, și îi sunt prea puține reformele cuprinse în proiectul referentului, discutat acum de curând în anchetă. Se poate discuta foarte mult *pro și contra*, însă programul guvernului și convingerile noastre, care formeză baza programului nostru, *corespunde numai un astfel de proiect, care nu șterge instituțiunea școlilor confesionale în țera acăsta.* (Aprobări în drépta. Mișcare în stânga), *care respecteză drepturile confesiunilor, basate în lege,* (Mișcare în stânga), dar' dă totuși armă în mâna statului, în două direcțiuni, în direcția, ca odată se executăm învățarea serioasă și cu succes a limbii magiare (aprobări în drépta) și se frângem gâtul aparițiunilor dușmănoase națiunii, de ori ce natură, cari s'ar pute *ivi în școlile confesionale.* (Aprobări vii în drépta.) Acest scop duplu 'l avem înaintea noastră. Acest scop duplu vrem să 'l ajungem, și 'l vom și ajunge, dacă prudența onoratei case încă așa va decide, cu privire la proiectul ce i-se va prezenta. Să fie scusat, dar' eu nu țin că e în interesul țerii să mergem mai departe, pentru-că eu vęd mari merite naționale în aceea, că rămânem credincioși tradițiunilor mari ale națiunii magiare, în urma cărora ne-am ni-

suit a câștiga alipirea, simpatia concetățenilor de limbi străine, cari trăiesc pretutindenea în patria acăsta. (Aprobări vii în drépta. Sgomot în stânga).“

Înterupt aci din partea deputatului Olay Lajos, cu cuvintele: „Dar' cei de la Viena nu permit, ca națiunea magiară să se întărească”, — domnul ministru-president a continuat astfel:

„La înteruperea acăsta, în urma poziției mele, mă aflu în stare a pute declara în mod autentic, că presupunerea, suspițiunea acăsta, nu *corespunde adevărului; fiind-că în privința aceea, că guvernul magiar ce politică are să urmărească, n'am vędut nici pe departe nici încercarea vre-unei influențări; și proiectul pe care 'l va prezenta guvernul în privința acăsta, nu e cu nici o literă mai puțin, de cât aceea ce noi din propria noastră convingere, din determinarea noastră spontană, vom înainta dietei.* (Aprobări vii în drépta).“

Notăm, pentru noi și pe sēma posterității, și aceste declarațiuni, și rămâne să vedem, dacă proiectul de lege din întrebare va fi acum modificat astfel, ca drepturile confesiunilor să fie în el pe deplin respectate, și ca concetățenii de limbă nemagiară să fie întăriți în alipirea și simpatia lor față de națiunea magiară, ori în forma originală, menită să-i înstrăineze de tot ce e magiar?! În interesul bine priceput al patriei comune am dorit să se întēple cazul dintăiu.

„După anchetă.“

— Al treilea articol al lui Mocsary Lajos. —

În ziarul „Egyetértés” a apărut și al treilea articol al lui Mocsary Lajos, scris în chestia naționalităților, cu aceeași obiectivitate și temeinicie ca celelalte două, cunoscute cetitorilor ziarului nostru. Reproducem din el următoarele părți:

„... Unul din simptomele cele mai regretabile ale vieții noastre publice este, că *cestiunea naționalităților nu se tratează cu serioșitatea pe care o merită.* Îndată ce vine vorba despre acăsta, ómenilor li-se urcă sângele la cap și cred, că aici, nici mai mult nici

mai puțin, este exclusă obligativitatea calmului, pe când lăsarea liberă a patimei trece de virtute. Și la ce am ajuns cu tratarea cestiunei în asemenea dispoziție și în asemenea chip timp de treizeci de ani? *Recunștem singuri, că magiarisarea în mijlocul blocurilor mari de naționalitate n'a înaintat nici cu un singur pas.* În schimb însă am creat, în anumită privință, aceea ce am respins din capul locului ca pe unul din cele mai periculoșe postulate ale naționalităților. Ne-am împotrivit la ori-ce fel de veleități teritoriale, dar' în schimb am sfășiat noi înși-ne țera — din punct de vedere social. Fie-care naționalitate trăește o viață deosebită în acăsta țera, neștiind nimic una de alta și nici una nu se interesază de sörtea celeilalte. Foile nu publică nimic din lucrurile ce se întēplă în sinul naționalităților, ele nu reflecteză la opiniunile ce se manifestă în foile naționalităților și foarte arare-ori se întēplă să scótă la ivelă câte o palavră pentru-ca umflând niște lucruri fără importanță, să dea hrană govinismului. Naționalitățile nici nu cer parte din viața publică, *Românii țin la pasivitate, Sērbii și Slovacia s'au încercat să-și ocupe locul ce li-se cuvine în camera deputaților, dar' abia și-au deschis gura, — în încercarea lor de a restabili starea normală, li-s'a răspuns: afară cu ei!* Să fie convins cinstitul meu amic, un deputat entusiast independist, care are patima deosebită să sbiere: „*afară cu ei!*”, că prin fie-care sbierăt al seu bate câte un piron în sicriul independenței Ungariei!

Dacă vom potența în acest chip zelul patriotic, n'o să mai avem dreptate nici în aceea, cu ce ne place a ne fãli: *că la noi naționalitățile n'au să sufere brutalități și silviri, cum se întēplă la alții.* Am ajuns deja până acolo, să *preamărim brutalitatea și volnicia.* Să ne aducem numai aminte de cele ce s'au petrecut în Posen și de declarațiunile cinice ale lui Bülow. Și s'a aflat un publicist cu renume, tot un deputat din partidul independist, care uitându-și, că e vorba de vechii

și credincioșii nostri pretini, Polonii, a *preamărit ca exemplu de imitat brutalitățile nevrednice germane.* Póte fi liniștit onoratul publicist și deputat, că de-și nu în putere, dar' în *privința logiceii intențiunilor noastre nu am rămas înderētul Prusienilor,* ear' măsurile, considerate póte de nesuficiente, cari se cuprind în proiectul relativ moderat al dlui ministru Berzeviczy, sunt prea suficiente, și potrivite pentru a valora față cu naționalitățile puterea magiarismului.

Nu citez de cât una din cele multe. Nici nu vorbesc de estravaganța, cu care a debutat în anchetă un domn canonic-abate, recunoscut dealtmintrea ca om foarte deștept, că *adecă se se impună limba magiară ca limbă de predare pe tota linia, admitēnd cel mult în clasele inferioare întrebuintarea limbii materne, dar' și proiectul ministerial încă vré să facă instrucția utraqvistă chiar și în cel mai mititel și sērac sat românesc sau slovăcesc, ascuns cine știe unde la spatele lui Dumnezeu!*

Implinirea cucerniceii dorințe a domnului canonic-abate ar fi pur și simplu identică cu despozierea poporului de rënd al naționalităților de instrucția publică, — ear' proiectul ministerial încă reduce resultatul instrucției primare la porțiunea jumătate.

Legea de naționalitate de la 1868, a cărei literă este încă în vigóre, ordonă, ca *statul să se îngrijescă a înfința nu numai școle inferioare, ci și superioare cu limba instrucției naționalităților, ear' acum s'ar împedeca chiar și aceea, ca să-și urmeze din sērăcia lor instrucția poporală cu órecare succes și să se ridice cu încetul din starea lor culturală estrem de înapoiată. Se póte un postulat mai legitim din punctul lor de vedere? Dar' chiar din punct de vedere legislatoric general, ce fel de înțelepciune este a pune pedeci în calea culturii și a împinge înderēt masele mari ale poporațiunii din patrie în starea, în care apoi fanatismul ațitat al masselor semisēlbătice să facă politică prin jaf și omor?*

FOIȘORĂ

„Frunze de laur.“

Poesii inedite de Zaharie Boiu.

(Urmare).

Domn și țera.

Când va ceriul cu 'ndurare să ridice la mărire
Un popor, ce cu credință a luorat 'al său destin.
Ii rēsare, ca un sóre, un bărbat cu 'nsuflețire,
Un trimis cu foc din ceriuri pe-a sa buză, 'ntr'al său sin.

Ochiul lui scruteză 'n secolii ce de mult se strecurară,
Spiritu-i cu agerime cumpēnește timpul său,
Și cunóște de departe, venitorul ce prepară:
Pórtă nori sau serinare, e de bine e de rău?

Vieța lui, ca o făclie, arde 'n candidă lumină,
Fapta-i e sēmēntă plină, sēmēnată 'n bun pământ,
Și ca plóia cea mănósă setea câmpului ce-alină,
Cade 'n inimi primitóre cumpētatal lui cuvânt.

Și precum în primăvară germină în emulare
Flori și erburi fără numer, pomi ea transplantăți din raiu,
Pân' se 'mbracă tot pământul în vestmētul de sērbare,
Ca la Paștile făpturei, în pompósa zi de Măiu;

Astfel fapta lui devine o putere creatóre,
Iat' aici și iat' acolo, iată încãtro privești
Cum rēsar, cum cresc puternic, chiar în propria splendóre
Cugetări, simjiri înalte, fapte mari, virtuți cerești.

Drumuri traverséză țera, ca arteril de vieță,
Năi încarcă și descarcă ale lumii avuții;
Din catedră-amvon, tribună, curg isvóre de dulcēță,
Cari la orbi le dau vedere și pe morți preface în vii.

Arma-i pusă 'n brațe brave, stégul țerii luminezá,
Plugul trage 'n pace adâncă prin pământul îngrășat;
Secerișul varsă mană, tótă lumea o 'nzestréză,
Bucurie, mulțămire e 'n colibă și palat.

Ear' când ceriul se 'noréză, când străinul îndrășnește
A s'atinge de al țerii bun renume sau hotar,
Vocea Domnului rēsună, fulgerul o răspândește
Și deodată, preste nópte, țera e un furnicar.

Cósa se transformă 'n lance, pușca veche din cuiere
Inviéză, 'ntinerēște, scuturând rugina sa;
Și ciocanul zi și nópte bate mult mai cu putere,
Nu la seceri ușurele, ci la arma, arma grea.

Fiul părăsește în grabă dulcea casă părintescă,
Soțul, înecând durerea, lasă scumpul seu camin,
Și bētrănul de pe vatră, neputēnd să-i însoțescă,
Varsă 'n rugă și mētanii bētrănescul său suspin.

La stindard se string cu toții, toți iau locul lor și rëndul,
Vulturii se 'nalță 'n aer, trimbițele 'nsuflețesc;
Și pe cal ca focul ager și sburând ușor ca gândul
Se arată Domnul țerii plin de cuget bărbătesc.

Mii de voci străbătátóre îl salută, îi uréză,
Mii de inimi cu tãrie bat de dor și de dureri;
Ear' armatele ca roiul, fără număr, îl urméză,
Și la luptă, ca la nuntă, sbor cu vesele puteri.

Ca prin des brădet pîrjolul, ca o seceră prin grâne
Astfel merg din luptă 'n luptă, pe dușman a înfrunța,
Brațele sunt de aramă, când din vetrele bētrâne
Un popor se scólă 'n arme, țera sa a-și apăra!

Și de 'ntrebi: arată-mi gîntea, spune-mi țera 'n fericoire,
Unde sunt realitate ce poeții cãntă 'n vis.
Caută drept la România, cărei ceriul cu iubire
După multe zile negre grațios azi i-a suris.

Și de 'ntrebi: unde-i bărbatul, ce prin magică putere
A făcut laudat în lume un popor p'ací uitat.
Carol e, al României! Spre a țerii mângăere,
În momente decisive pronia l'a destinat!

Pasă dar' tot înainte! Căci pe brațe de iubire
Te ridică, te transportă credincioși copiii tei;
Și pe ceriu e scris cu stele în eternă strălucire:
Țera e a ta mărire, și tu ești mărirea ei!
(Va urma).

Este o nenorocire, că la noi ces-tiunea naționalităților în loc să fie tratată serios și conștient, a fost luată ca obiect de demonstrațiuni deșerte de patriotism! Până la grătă a ajuns acum pe toate potecele patriotismul acesta de tarabă!...

Apărarea școlilor noastre.

Vorbirea I. P. S. Sale dlui Metropolit din Blaj, Dr. Victor Mihályi, rostită în ancheta școlară.

(Urmare.)

Îl aflu vătămător din punct de vedere al comunelor bisericesti, pentru-că lipsește senatul școlastic-bisericesc de dreptul, ca el să dispenseze de la obligământul de a cerceta școala pe pruncii, cari au cauză suficientă și dreptul acesta îl transpune reprezentanței comunei politice. Dispozițiile §. 2 din Art. XXXIII—1868, așa dară le ia de la senatul școlastic și le transpune artistiei comunale. Mai departe aceea comună bisericescă, care începând cu anul 1875 a contribuit la fondul de pensie al învățătorilor cu jertfe materiale, e espusă la aceea, că învățătorul ei neputând să presteie un așa rezultat cum am arătat mai înainte, va fi pensionat.

Guvernul astfel capătă dreptul, că pe respectivul să-l trimită de urgență în pensie pe cale administrativă și astfel învățătorul acela ar primi pensia ori escontentare finală din fondul la care de exemplu comunele bisericesti greco-catolice române de 27 ani au contribuit cu 700 mil cor., în loc ca venitele acestui fond să fie întrebuințate numai pentru pensionarea învățătorilor bătrâni cari au plinit 40 de ani de serviciu.

Dar' e vătămător pentru comunele bisericesti proiectul din cesiune și pentru aceea, pentru-că învățătorul respectiv pôte fi amovât de la post sau pentru neglijență sau pentru lipsa de progres sau pentru direcție contrară statului, ear' completarea oficiului cade în competența guvernului. (O voce: în cazul al doilea). În cazul al doilea, dacă acesta n'ar duce la scop, simplaminte școala s'ar închide. (Aprobări). Dar' aceea comună bisericescă, care a edificat locaș corespunzător legii, și — să nu credeți cum-că inspectorii școlari tractează cu cruțare în atari casuri, pretin-gând, ca școlile să corespundă în toate privințele legii, — în atari sate în cari feresti du-ple nici nu cunosc și case padimentate nici nu sunt, dar' față de edificiul școlii le pre-tind toate acestea, ca sala de propunere să fie înaltă de 4 m. ușile 3 m. (aprobări) zic, comuna bisericescă, care și-a zidit o atare școală, ore ce va face cu acest edificiu, care a co-stat mii și mii de floreni, și a fost zidită cu bani împrumutați, dacă va fi închisă?

Dar' nu numai vătămător, ci fatal e acest proiect de lege față de învățătorii de până acum, pentru-că să binevoși a lua în considerare, că acestia și-au câștigat diploma în pedagogie înzestrată cu drept de publicitate, și de la acestia se pretinde acum atare progres pe terenul instrucțiunii limbii magiare; de-și e mai pe sus de ori-ce îndoi-ală, că la noi se pôte esperta mare zel, ese-cutare promptă a datorinței și mare diligență, și pe terenul instrucțiunii limbii magiare se ajung rezultate foarte vrednice.

Mă rog să nu credeți că noi ca superioritate bisericescă nu pedepsim cu asprime pe învățătorii acela care își negli-gă oficiul. Îl și destituim din post dacă e de lipsă. Să nu credeți că lucrul acesta noi îl negli-găm. În privința acesta facem totul ce putem face. Acum însă dacă respectivul învățător care și-a câștigat diploma cu multă trudă și jertfa, nu pôte arăta rezultat indelutitor, superioritate civilă ar ave dreptul a-l amova din post și a-l dimite cu pensie pușină sau cu escontentare finală, ce va ști face respectivul, care numai cariera acesta o pricepe pe care a muncit până acum, dacă va fi trimis în chipul acesta în pensie? Ce privește partea disciplinară a cesiunii §. 132 al articuliului de lege XXXVIII din anul 1868 prevede neglijența în oficiu, fapte punibile morale și crime civile, la cari noi mai adau-gem și fapte punibile împotriva bisericii, pen-tru-că învățătorii în mare parte sunt și can-tori. Aceste sunt cauzele pe baza cărora un învățătoriu prin o judecată ridicată la valoare de drept pôte fi amovât din post. Întră pe-depse e și subtragerea pensiunii, de-și rea-

pectivul și-a câștigat la acesta drept prin cotisațiuni anuale. Proiectul acesta din cesiune acum nu atinge faptele punibile din punct de vedere moral, dar' dreptul de a pedepsi neglijența îl ia din mâine superiorității bisericesti și îl dă comisiunii administrative. Pentru neglijență, ținută contrară întregității statului și fapte punibile din punct de vedere civil, va sta sub jurisdicțiunea autorității civile, pentru faptele punibile sub tribunale reg., din punct de vedere moral sub judecata ecleziastică. Eu mă tem numai că pe lângă o atare procedură după nici un for nu-și va pute împlini datorința cu deplină energie. De altcum acești învățători au de a se lupta cu greutăți foarte mari, când le vine timpul să capete primul sau al doilea cuincuenal, comuna care plătește pe respec-tivul învățătoriu abia așteptă să se ducă în altă comună, ca să nu trebuiescă să plătescă primul sau al doilea cuincuenal.

(Va urma.)

Concertul Reuniunii rom. de muzică din Sibiu.

Reproducem din ziarul local „S. D. Tageblatt“ aprecierile făcute concertului dat săptămâna trecută din partea valoroșei reuniuni române de muzică din Sibiu. Sunt următoarele:

„Prestațiunile vrednice de totă conside-rația ale reuniunii române de muzică au fost de multe-ori atinse aici, în mod elogios. Reu-niunea pășește de regula numai de două-ori în an în fața publicului. O mai desă apariție pe podiu ar fi intru atăta de tolos desvoltării ei, intru cât prin concertare se câștigă mult, pe când o pauzare mai lungă influințază asu-pra agilității și a espansiei.

Directorul de muzică Kirchner, întrebun-țând vremea de studiu cu învățarea opului pe aici încă neaușit al maeștrului I. Seb. Bach, „Magnificat“ (imn de laudă Mariei), și tolosind enormele greutăți ca admirabil material de exercițiu practic, a atins sigur un resul-tat însemnat și merită recunoștința specială. E chiar bine câte odată ca să trece peste ori-sonurile normale, pentru a se clătina puțin nervii. Numai cât nu trebuie să se prefacă acesta în principiu permanent, ci trebuie să se revină totdeauna la baza naturală, căci alt-cum lipsește legătura sistematică și atunci se arată îngrijitoare lacune în instruire.

„Magnificat“ conține un șir de frumoșe țesături de contrapunte. Corurile pline și puternice în cinci voci sunt impunătoare, ear' de altă parte solurile contrastază în mod potrivit. Acuși se aud tonuri puternice, eșite din cor, acuși împletituri de voci, cari te fascinează și cari pot să servescă totdeauna ca material de studiu compositorilor de muzică. Vocile singurane nu au menirea să umplă acordul, ci se mișcă pe cărări deosebite, ca indiviđii cu voință personală conștientă. Vo-cile singurane trec pe lângă olalta în opurile lui Bach, se amestecă, se incurcă și în urma pe lângă toate acestea se împreună tote într-o armonie perfectă.

Dșora Geni Moga (sopran), dșora Delia Olariu (alt), al Enescu (tenor) și Octavian Murșan (bas) ca solisti și soliste, au debutat și de astadaia cu mare bravură. Tenorul înse a luat la început prea jos tonul la numărul 7, și a turburat deliciositatea iramosului duet, fiind-că n'a mai putut intra în ogașă. Dar' cu atât mai bravuroși au fost ceilalți. Dșora Eugenia Moga a primit după numărul 2 întră aplauze iurtunose un buchet, și animată prin acesta a cântat și mai bine în numărul 3, terminat în mod covârșitor cu grandiosul cor „omnes generationes“ condus cu prezență de spirit din partea dirigentului.

În numărul 4 își desvôită dl Murșan sonorul, curatul, dar' în căva încă nestapă-nitul se bas, pe când în numărul 7 dșora Delia Olariu a triumfat cu admirabilul ei alt. În numărul 9 a escelat frumosul cor femeesc, ear' în numărul 10 un bas puternic a trecut prin toate regiunile, terminându-se vecinical cap de opera în acorduri puternice.

De-și corul încă nu e de tot în stare să preste coloraturi și pasaje, a documentat totuși de nou, ce putere reșede în el. Și tot așa a dovedit-o acesta și în cântecele romă-nești „Scumpă dragă copilă“ (G. Dima), „Dorul meu“ (I. Murșianu) și „Morariul“ (Chiriac) în mod convingător. Al doilea cân-tec e perdit într'un pianissimo plin de vraja, primul prin unitatea melodiei tradază pe com-positorul popular, ear' cel din urma pörtă ritmul schimbacios în corul de bărbați, tre-murător și plin de farmec, timbrul cântărilor slave. Solurile, cu acompaniarea, — de multe-ori nu destul de precis sprignită a orchestrei, — au avut interes cu atât mai mare, cu cât ele într'adevăr au fost ese-cutate în mod admirabil. Dșora Olariu, — durere, distingere vedută nu i-s'a făcut, dar' cu atât mai bine audită, — dispune de un alt dramatic, care brulează mai ales în continuitatea tonului. Mici neegalități și tremolouri au fost de neînsemnătate pe lângă frumoșă voce, cu colorit sombru, și în urma

studiului diligent au să dispară. Aria din „Orpheus“ de Gluck și „Cântecul păstorului“ de G. Dima (în strofa a doua orchestra a înecat cântarea), au fost prestațiuni multă-mitôre.

Dôma Lucia Cosma a secerat cu vocea jingașă și plăcută de sopran (a cântat limpede și cu mare siguranță) aplause generale. Ru-găciunea Elisabetei din „Tannhäuser“, dar' și mai mult „Cântecul lui Solveig“ (de E. Grieg) în care tonurile înalte și clare provocă efect admirabil, erau lipsite încâtva de căldură, dar' au înflăcărât totuși, fără îndoială. Cântăreța a primit o frumoșă etageră de flori, și silită de aplausele cari nu voiau să încete, a repetat sublîma compoziție a lui Grieg.

Reuniunea se pôte lauda cu progrese uimitôre. A aflat în Kirchner pe adevăratul bărbat, care știe nu numai să păstreze aceea ce a câștigat, ci a și ridicat prestigiul reu-niunii și va duce și în viitoriu corul sigur la succese frumoșe. Pentru acesta persoana diri-gentului e garanța cea mai sigură.

În numărul viitoriu vom reproduce aprecierile celeilalte foi locale germane „Her-mannstädter Zeitung“.

Din Cluj.

— Concertul dlui Corfescu. —

— 11 Iunie n.

O rară sêrbătoare am avut noi Clujenii Marți în 7 Iunie n. Nicolae Cortescu, prim-baritonist din București, a binevoit a se oprî și la noi în turneu artistic ce l'a întreprins prin Bucovina, țera ungară și Ardeal. Concertul s'a dat în reduta orașenescă având un program bogat și foarte ales. Piese clasice din Wagner, Schubert, Leoncavallo, Massanet, pîntre ele ca niște floricele duioșe doine românești armonisate de Dima, Ștefănescu, Popescu. Concertantul a avut un succes de-plin. Prestațiunile dsale au putut să satisfacă și pe cei mai scrupuloși bărbați de muzică. Foile de aici cât și cele din Bistrița, unde concertase mai înainte, române și străne, au și știut să-l aprecieze după merit. Numai cu-vinte de laudă au la adresa dlui Corfescu. Dsa a dat dovadă de o școlă distinsă, dis-pune de o voce metalică, voluminoșă și pu-ternică. Intonarea e curată, disonanțele ne-cunoscută, interpretarea artistică. E de o forță răpîtoră în partiile de jos și încă și mai mult în cele de sus. Viore de aplause a provocat fie-care punct din program și mai ales ma-rele prolog din opera „Pagliacci“ de Leon-cavallo și aria din opera „Heroidode“ de Massanet, unde și-a arătat rutina de artist și comôra de voce. În marea arie din „Barbie-rul de Sevilla“ a lui Rossini am avut ocașie să admirăm și pe actorul dramatic cu păși-rea-i sigură, în mișcări și gesturi de o re-servă de eleganță și noblețe. Un exterior vi-guros și simpatie completază frumosul tablou. Sensația serei au fost doinele, în cari își cânta Românul dorul și jalea. Melodii simple, cari petruind în adâncul sufletului, din care sunt rupte. „Mugur Mugurei“-ul lui Dima l'a in-terpretat dl Cortescu cu atăta sentiment și arta, în cât a trebuit să-l repeteze la aplau-sele publicului, ce nu se mai stîrșiau. Mu-sica națională românească este una dîntre mu-sicilele cele mai frumoșe din lume. Conține tote elementele de a deveni muzică clasică. Când vor înceta ore componistii nostri de a o privi numai cu cōda ochiului? Când se va naște ore artistul, care să-și facă nume e neperitor pumându-o la locul ce i-se cuvine?

Credem că succesul moral al concertu-lui a satisfăcut pe deplin pe dl Corfescu. Durere că nu putem spune același lucru cu privire la rezultatul material. Publicul romă-nesc a fost bineșor reprezentat — putea să fie și mai bine —, strainii abia au fost 7—8 persoane. Causa e că concertul a fost aranjat prea în pripă și nu i-s'a făcut reclamul me-ritat. Bilete s'au vîndut numai de persoană nu și de familie, așa că o familie de 5 mem-bri d. e, trebuia să rischeze 20 cor., ca să asiste la concert de la locul I și 15 corône de la locul al II-lea.

Dacă în punctul cercetării publicul romă-nesc și-a făcut pe cât s'a putut datoria, într'altul am greșit rău.

Pe unde a umblat dl Corfescu a fost sêr-bătorit ca un mare artist, ce de fapt e. Dacă înainte de concert a mai întimpinat pôte ôreși-care rēcélă necunoscut fiind, prestațiunile dsale au împrăștiat și cea mai subțire umbră de îndoire și sêrbătoritu-l'au cu atât mai multă căldură și însuflețire. Și noi Clu-jenii l'am știut aprecia la concert. Dar' după concert ne-am împrăștiat ca făna orbului, ear' dl Corfescu a trebuit să se ducă numai în societatea alor 2—3 tineri universitari în res-taurant — să cîneze. Să fie din indiferen-tism, o regretabilă greșelă? Ori blăstămatele de certe, pismuri, ură nu ne mai lasă să ne întălnescă 2 familii la aceeași masă nici când avem să sêrbătorim un mare artist și frate din România?

M. J.

NOUȚĂȚI

Archiducele Francisc Ferdinand la manevrele germane. Împăratul Germaniei a invitat pe M. Sa împăratul și rege al nos-tru Francisc Iosif I. să asiste ca ôșpe la ma-nevrele ce se vor face în jur de Hamburg și Altona. M. Sa a dispus să fie reprezentat la aceste manevre prin archiducele moșteni-toriu Francisc Ferdinand.

Nou director la direcțiunea finan-ciară din Sibiu. Aflăm cu plăcere, că di-rectorul de finanțe Nicolae Pop (originar din Bucurdea-vinôșă), la cerere proprie e permutat de la Oradea-mare la direcțiunea financiară din Sibiu.

„Fundațiunea Andreiu Bârșeanu“. Cum anunțaserăm și noi la timpul seu, Aca-demia română a premiat cu 2000 de lei opul „Istoria școlilor române din Brașov“, scris de profesorul Andreiu Bârșan. Aflăm acum, că dl Bârșeanu a donat întrăgă acesta sumă gimnasiului și școlii comerciale române din Brașov ca fundațiune din ale cărei venituri să se dea premiile elevilor cari se vor distinge prin diligență, prin moralitate și activitate literară.

Ancheta pedagogică. „Alkotmány“ raportând în numărul de Marți despre con-vocarea anchetei pedagogice în cauza reformei legii despre învățământul popular și dând lista celor invitați, observă următoarele: „Ministrul de culte însă nu a proces nici de cum în mod nobil și imparțial, căci din partea școlilor r. catolice numai 2 învățători a invitat, ear' din partea celor greco-orientale pe nimeni, și a umput ancheta cu învățători de la școle de stat. Ear' procedura acesta nu e nici de cum acomodată a liniștii părțile și cercurile intere-sate în causă și a stîrni încredere față cu reforma învățământului popular“.

Din Mănașturul-unguresc primim trista șure despre moartea tinerului medic Dr. E. Grebenea. În numărul viitoriu vom publica corespondența care ne anunță durerosul fapt și ne descrie actul înmormentării.

Esamenul la școala de aplicație semi-narială se ține Duminică în 6/19 Iunie la 2 ore după amiază în seminarul „Andreian“.

Repatrierea osémintelor lui Rákóczi. Se raportează din Constantinopol, că sultanul a subscris deja iradéua (ordinul) prin care și dă învoierea, ca osémintele lui Fran-cisc Rákóczi II. înmormentate în mănăstirea franceșă St. Benoît din Galata, să fie aduse a casă în Ungaria. Delegațiunea dietei un-gare, esmise pentru aducerea osémintelor, va sosi în curând la Constantinopol.

Uci-gaș — prin neglijarea datorin-ței. În 29 Matu medicul cercual Dr. Weiss Armin, din Hăimagiu, tușese de trei-ori chiă-mat la soția lui George Giugorescu, bolnavă în urma unei nașteri grele. Cu toate acestea medicul nu s'a dus să-i dea ajutoriu medi-cal, ear' nenorocita a murit peste nôpte. Comisiunea de esperți a opinat, că temeia a murit în urma scurgerii de sânge și că prin ajutoriu medical dat la timp ar fi putut fi scăpată de moarte. Pe baza acestei opinări procurorul a ridicat contra lui Weiss acușă pentru omor, comis prin neglijarea datorin-ței. Causa se va pertracta la tribunalul din Arad.

A ucis'o spaima. Cetim în „Drapelul“ că Marți după amiază fiind tempestate mare în comuna Egres din comitatul Torontal, un trăsnet puternic s'a descărcat în apropierea unui canton (boctarie) în care zăcea o lehușă. Troșnetul trăsnetului a înfricat așa cumplit pe bolnava, în cât după două zile a murit. Au rămas de ea 6 orțani miiței.

Mulțămîta publică. La apelul nostru pentru dăruii maritimose în scopul edifi-cării unei școle corespunzătoare cerințelor legii, au binevoit a darui: Ilustrateia Sa dl Ale-xandru Mocsonyi, mare proprietariu în Bir-chiu, 20 cor.; Institutul de credit și economii „Mielul“ din Poiana (lângă Sibiu) 10 cor.; Inst. de credit și economii „Timișana“ din Timișôra 10 cor.; dl Dionisie Făgărășan, profesor de religione la școlile medii gr. or. ro-mâne din Brașov, 2 cor., ear' dl Constantin Dimian, protopresbiter al tractului Treiscaune, a cocietat cu discul în biserică parohiei sale Brețcu 3 cor. 24 fileri, pe cari le-a completat de la sine la suma de 10 cor. — Espri-mând și pe acesta cale adânci mulțămite marimo-șilor donatori, rugăm on. public român să binevoiescă a ne onora cu sprijinul seu în această causă. — Borogneul-mic, la 15 Iunie st. n. 1904. Pentru comitetul parohial: Ioan Marin, paroch, Nicolae Stanciu, învățătoriu, George Gabor și Nicolae Anghel, epitropi.

Portretul regelui. Eri (16 Iunie n.) s'a împlinit anul de la suirea pe tron a regelui Petru I. Carageorgevici, ca urmaş al regelui Alexandru Obrenovici, asasinat în 11 Iunie a. trecut. Intru serbarea acestui aniversal, întré alte festivităţi şi petreceri aranjate pe seama oficerilor, regele a dispus să fie ospătaţi şi toţi soldaţii de rând şi să li-se dea fie-cărui portretul seu provădit cu subscrierea autografă a sa.

Galițe otrăvite. În Paris s'a întâmplat zilele acestea, că medicii au constatat la mulți pacienți otrăvire cu sublimat, dintré cari contele Laubespin, marchisa de la Guiche și alți mulți au murit în urma otrăvirii. Fiind suspecte otrăvirile acestea, medicii au făcut arătare la poliție, care apoi a eruat că comercianții de galițe tăiate, când li-se întâmplă să nu le potă vinde pe toate, după închiderea halei de vânzare le stropiau cu soluție de sublimat, ca să rămână prospete. Cei cari aveau nevoie se cumpere apoi galițe de acestea, prin consumarea cârni otrăvite se otrăviau și ei. Contra comercianților s'a introdus cercetare criminală.

Inecat în fântână. Eugen Berecz, paroch gr. catolic în Sztrabicsó (comitatul Bereg), a cădut Sâmbătă în fântâna din curtea parochială și s'a inecat. Când l'au aflat căsenui, era mort deja.

Fóie de propagandă. Duminică și-a început în Belgrad apariția un ziar nou intitulat „Balcansa Posta”, cu menirea de a face propagandă pentru o alianță serbo-bulgară și pentru autonomia Macedoniei. Noul ziar e subvenționat din partea guvernului Sârbiei, și din a celui al Bulgariei.

Nu e secret că damele își recomandă una alteia cosmeticul cel mai modern și mai cu efect: *crema Margit* a lui Földes. Acest universal renumit cosmetic este chimice curat, nu conține de loc materii stricicioase și e liber de grăsimi. Mijloc excelent pentru conservarea pielei contra influinței soarelui și vântului. Borcan mare 2 cor., mic 1 cor. Se capătă la producător, farmacistul Földes în Arad, și în toate farmaciile. E scutit prin lege.

Posta redacției.

Colectiv. Rugăm pe confracții (din regat și de la noi) cari reproduc din ziarul nostru, să binevoiescă a spune totdeauna isvorul din care reproduc.

Ponor. Corespondența a sosit. Puțină răbdare îngé, ori póte că multă răbdare, și 'i va veni rândul.

Sentimela. Informațiunile noastre sunt exacte, pentru-că sunt scoase din însuși procesul verbal, luat în vedere subcomisiunei respective, unde sunt toate trecute sub punct 10 exact așa cum le-am dat noi.

I. G. în O. Asupra chestiunii prime nu putem da răspuns hotărît, fiind-că aparține judecării arhieresti. — Cunosca bisericeasca a H. nu se póte țara să fie despărții și de totul bisericesc, ceea-ce pe baza sentinței de la Curie merge ușor. In drumă să pârșile la oficiul protopopesc. Spese nu se cer de loc.

Din public.*)

Mulțămită publică.

Păpușile Reuniunii agricole.

Mult sumata dómna Aurora Grigorița născ. Lado, veduvă de profesor în Keștoșnea (comitatul Mureș-Turda), a ținut se costumeze pe spesele sale o păpușă mare și splendid isbitută, reprezentând o nevastă din Toplița în pitorescul și mandrul port mureșan. Simmata dómă a ales o îmbrăcăminte model din ce a găsit mai vechiu, mai original și neaoș românesc. Drept podobă servesc trânghule brodate cu „brusturi”. La păpușă s'a mai alăturat o „dona învelitoare numită „sidă” și o frumoasă traistă în miniatură, cuprindând „ite” și alte unelte pentru țesut. Admirabil făptuie sunt mai ales opinciile „cu țări” și „ghioceii”, „diochi” și „mărgelele scrise” înșirate și atârând pe piept.

Pe când ne permitem a aduce stimatelor dómne Grigorița cea mai adănc simțita mulțămită și recunoștință a Reuniunii noastre pentru acest dar măndru și prețios, ținem totodată a renoi rugarea noastră adresată intelinței din Banat și Ungaria propriu zisă, de a lua asupra-și frumoșă sarcina de a costuma păpuși în portul original din acele părți. Păpușile de costum te vom pune cu plăcere la dispoziția doritorilor.

Sibiu, 8 Iunie n. 1904.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

D. Comșa Vic. Iordăianu
president secretar.

* Pentru cele cuprinse în rubrica acesta B-dacția nu primește răspunderea.

Studiu din sfera iconografiei orientale.

De Dr. Miron E. Cristea.
(Urmare).

În apropierea acestui tablou vine „Iisus cu Maria și Marta”, drept memento, că toți, dar' în deosebi și femeile, trebuie să dea atenție și celor duhovnicești, abandonând grija numai de cele lumești și pământești, de ale modei, de ale mâncării, etc.

Ear' de altă parte punem pe „Iisus și Samarinenca la fântâna lui Iacob”, o iconă, care ne reamintește între altele și frumosul rol și admirabilul efect, cu care și femeia póte lucra și contribui la propagarea ideilor, învătăturilor mărețe. Samarinenca a mobilizat tot Ierichonul, însușindu-l pentru Christos și învătăturile lui, și aducându-l să bea din „apa lui cea vie”.

În fruntea tinerimei școlare stau îndeosebi elevii seminariali, cari au să cerceteze mai des sfințele locașuri, pentru ei nu numai locuri de elevațiune și mângăere sufletescă și peste tot de satisfacere a trebuințelor religioase, ci și locuri de școlă, mai ales în cele rituale, precum și în multe alte privințe pastorale. Drept aceea și la pictarea unei catedrale trebuie să fim cu specială considerare la această tinerime și la aceste trebuințe.

Considerând, că pe lângă alți cântăreți, anume angajați și aleși, elevii seminariali încă provéd și în bisericile catedrale cântările din strane, și astfel au să fie postați în strane, aflăm de forte potrivit a se zugrăvi d. e. pe boltitura stranei stânge „Alegerea primilor învătăci” cu inscripția: „Veniți după mine, și eu vă voi face vătători de ómeni” (Mat. IV). „Și cine nu-și ia crucea sa și se vie după mine, nu este vrednic de mine” (Mat. X), sau „Intru acestu vor cunoște toți, că sunteți învătăcii mei, de veți avé ubire intru voi” (Ioan XIII. 35).

Ear' pe pările lung și semicercual al stranei stânge se potrivește tabloul: „Predica lui Ioan Botezătorul în pustie”. (Veđi Evangelistul Luca III. 2—14, 18).

Dacă ar permite spațiul, lângă scena această s'ar puté adauge și altă iconă: „Apostolul Pavel predică în pieța de la Atena”. (Veđi: Faptele apostolilor XVII. 16—28).

La locul corespunzător al stranei drepte se pictéză: „Trimiterea apostolilor celor doisprezece, ca să propoveduescă evangheliu”, cu inscripția: „In calea păgânilor nu mergeți și în cetatea samarinenilor să nu intrați, ci mai vértos vă duceți către oile cele perdute ale casei lui Israel” (Mat. X. 5—6).

Înțelesul figurat al acestui citat au să-l considere clericii, ca privind poporul, din siml cărui și ei au eșit; și deci să fie conștii, că în activitatea lor au să țină cont și de învătăturile și aspirațiunile bisericei naționale-ortodoxe-române, ai carei apostoli au devenit. Sau: „Așa să lumineze lumina voastră înaintea ómenilor, ca — vedénd faptele voștre — să preamărescă pe Tatăl vostru cel din ceruri acum și pururea”.

Sau: „Mergénd învetați toate neamurile, botezându-le pe ele în numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh”.

Pe alt loc mai potrivit „Predica de pe munte” (Ev. Mateiu V. 1—12).

Dacă ar mai fi loc, s'ar potriví lângă acest tablou: „Apostolul Filip convertește pe famenul puternic” și „vizituerul Culdachet, împărătésa Arabilor”. (Veđi: Faptele apostolilor VIII. 26—39).

Aceste sunt mai ales icóne cari indica un moment de frunte al chemării preoțești a lui Christos: anume vestrea cuvântului lui Dzeu.

În legătura cu această nu va fi superflu a alege și o astfel de iconă, care să cuprindă momente educative pentru adulți, bărbați, și în deosebi pentru intelința noastră, care — cu totă vorba ce o face în unele corporațiuni bisericești, ori-cat am dori s'o scusam — în general luat este indiferentă, în deosebi față de biserica însași. La unii provine acest indiferentism din comoditate și dedarea rea de a nu-și aduce de loc aminte de ziua Domnului. Le place să constate în disertații ceite poporului la adunările despărțimintelor „Asociațiunii”, sau la alte ocașuni, că biserica ne-a susținut, etc., și în consecunță să dea statui frumóse, dar' apoi uită, ca însuși esemplul lor ar vorbi mai cu efect, de cat o sută de disertații, ilustrate în viață cu exemple contrare.

Alții mai sunt cuprinși și de vederi contrare religiei creștine; inclină spre necredință, ateism.

La un loc corespunzător s'ar potriví deci bine în această privință „Scena lui Iisus pe mare”, când apostolul Petru — apropiindu-se de Iisus — se scufundă în valuri, fiind-că i-a slăbit credința.

Gă să fie înfățișate și dintre minunile lui Christos, să se zugrăvescă de-asupra, ori în apropierea scenei cu Petru: „Iisus vindecă pe cei doi orbi din naștere” (veđi Mateiu IX 27—30); ear' la alt loc corespunzător și: „Samarineanul cel milostiv” (veđi Luca X 25—27).

Cupola zace de regulă pe 4 colonne gróse, cari spre naie au un pärete lungăreț pictabil; ear' celelalte laturi sunt concrescute cu zidul naiei. Pe partea din jos a semicolumnei nordice, dinspre altariu se potrivește împărătésa „Elena” și vis-à-vis fiul ei împăratul „Constantin”; ear' pe cele dinderept mării „George și Dumitru”, soldați, ca astfel și miliția, de la gregariu până la domnitoriu, să 'și afe idealul seu în creștinism.

Eșind din naie spre pronaos, dai cu ochii de două fețe lungărețe ale unor colonne proeminente din päreți. Pe una din aceste se potrivește: „Tabloul véduvei sárace cu un prunc în brațe”, oferind dinariul ei pentru biserica. De desupt se și póte fixa cutia pentru séraci sau pentru biserica, luminat, etc.

Ear' pe cealaltă față „Icona sfintei Filotea”, care de mică s'a obicinuit și distins prin ajutorarea altora, oferind daruri séracilor. Este un lucru fórt caracteristic în viața poporului nostru românesc, că în fie-care sat trăiesc din mila sătenilor mai mulți neputincioși, séraci, etc. Fie-care fiu de țeran român își va aduce aminte de nenumăratele casuri, în cari căsenii și mai ales mama

s'au grăbit a da séracilor-cerșitori mai ales: une-ori o bucată de pâne, un tieriu sau cățiva punni de făină de cucuruz, sau altele de ale mâncării, altadata o cămașă, un sumanel sau altă îmbrăcăminte. Aceste exemple de frumoșă ajutorare a celor lipsiți a uesteptat și cultivat în mulți din noi sentimentul de milostenie; și nu odata — vedénd pe sérac din depărtare — ne grăbiam a anunța acasă: „Mama, vine X cel sérac!”, ca astfel să se grăbescă a-i căuta ceva și a ne trimite pe noi să-i predăm pânea ori altceva. Acest moment fórt frumos și educativ din viața poporului nostru merită enunțat în o catedrală a poporului român. În acest scop se potrivește admirabil sfânta Filotea, ale cărei móște se păstrează în biserica parochială din orașul Curtea-de-Argeș. Din viața acestei copile de țeran este știut, că ea își împărțea hainele și tot ce avea séracilor pe cari îi întâlnea pe drum. În biserice din România, d. e. din Rimnic-Vilcea, această sfântă este îmbrăcată în vestminte țerânești. Are cămașă cu altițe și catrințe.

Am mai vedú unde va în Germania în o biserică o asemenea scenă forte potrivită la locul unde se fixéză cutiile pentru oferte marinimóse. O copila, crescută în evlavie, ține un frățior mai mic în brațe. Acesta are un ban în mână, pe care voește a-l băga în cutia de binefacere, dar' — neajungénd — fetița se ridică în vértul degetelor; ear' copilul din brațele ei se întinde și el, și e vesel, succedéndu-i să depună obolul din mână.

Corul.

În biserica primitivă cântările erau reproduse de singuratici, cari se pricepeau la această; apoi — învătând toți credincioșii melodiile — a început a cănta tot poporul — tineri și bătrâni, bărbați și femei — atât psalmi, cât și imne anume compuse, firește unisono.

Mai tarziu, în veacul IV, călugării Florian și Diodor, ca să facă serviciul dumnezeesc mai pompos, au introdus căntarea antifonică, din două strane, și anume în biserice din Constantinopol și Anatolia; ear' sfântul Vasile cel Mare în biserica din Neocesarea, al cărei episcop era.)

Astăzi căntarea s'a desvoltat în multe biserici ortodoxe conform cerințelor artei, căci în multe locuri pe lângă melodiile fixate ale glasurilor, așa zicénd canonice, cari sunt și trebuie să fie aceleași¹⁾, auđim cantări din cele mai frumoșe și evlavioșe, compuse de compositorii nostri bisericești, fie în mod liber de tot, sau luând de bașă melodiile originale și vérsându-le pe acelea în formele armonice ale artei moderne.

Asemenea cantări le reproduc coruri întregi, adese-ori și mixte (bărbați și femei), cari căntă de regulă din galeria ce se ridică vis-à-vis de tēplă, în partea vestică a naiei.

Așa este la biserica cea frumoșă și în anul acesta restaurată de la mânăstirea din Sinaia, la „Domnița Balasa” și la toate bisericile mai frumoșe din București, la biserica cea mare a metropoliei din Iași, la catedrala ortodoxă din Cernăuți și aproape la toate bisericile românești din comunei mai marișore. Așa este și la noua catedrală din Sibiu.

De această desvoltare modernă a bisericei răsăritene trebuie să ținem cont și la pictura, mai ales la o catedrală, unde corul metropoliei trebuie să ne ofere adese-ori culmea entusiasmului religios și a mângăerii sufletești, ce o căutăm în biserici.

De-asupra corului, pe boltitura acestei galerii — basat pe principiul iconografiei, că pictura trebuie să stee în strinsa legătură cu acțiunea rituală din acel loc — nu putem recomanda altă iconă mai potrivită, de cat: „Icona nașterii lui Christos”, dar' — pe lângă scena cu închinarea păstorilor, cu aducerea darurilor din partea magilor de la răsărit — să se desvolte în deosebi cu mare îngrijire corul ingeresc, care sburand în aer intonează imne de lauda. Pe o fașie lungă să se inducă inscripția: „Mărire intru cei de sus lui Dumnezeu....”, căntarea, cu care corul ingeresc a preamărit pe noul-născutul Iisus.

Dacă ar permite spațiul, s'ar puté zugrăvi de a stânca: „Ingerul vestește păstorilor nașterea” (Ev. Luca II 1—14); ear' de-a drepta: „Păstorii vestesc ca primii evanghelii lui Iisus” (Ev. Luca II 17—20).

Pe pările de la nord din această galerie dinainte un poet — cântăreț — din Testamentul vechiu: „Psalmistul David cu harfa și coróna regală”. Acesta în mod neîntrecut a gloriificat pe Dumnezeu în psalmi și în cântările sale.

¹⁾ La început Neocesarieni s'au opus acestor inovațiuni, până nu li-a documentat marele Vasile, că ele există și în alte biserici.

²⁾ Noi avem aceleași melodii ca și Grecii, Sârbii etc., ear' la Ruși s'a desvoltat o musică proprie, care se abate binișor de la melodiile vechi grecești. În biserica creștină s'a folosit la început, în primele trei vécuri, musica judaică, ear' după-ce s'a făit creștinismul s'a introdus musica elină. Musica vocală la Evrei era strict legată de cea instrumentală (strune și organe, chimbale bimeresunătoare, glas de trimbiță etc.).

Cu toate acestea n'avem urme, ca în biserica creștină primitivă să se fi introdus și instrumente făcute de mâni omenești, pe lângă vocea omenească, cel mai frumos dar dumnezeesc, pe când celelalte instrumente sunt lucruri de mâni omenești.

Biserica noastră mai idealistă fiind, a susținut numai căntarea cu gura, pe când biserica apusenă — practică — a introdus și musica instrumentală, carea de-și nu este atât de frumoșă, are avantajul a feri pe cântăreți de o degenerare în căntare, pe carea în bisericele orientale adese-ori o aflăm.

„De la sublim până la ridicul e numai un pas”, deci — neavénd un cântăreț bun, ușor dai de niște cântări ridicule, cari nici nu merită numirea de căntare. Extrema se tangent.

O singură dată am vedú în catedrala ortodoxă română din Arad — 1899 — capela militară, suită în cor, și intonând de acolo după terminarea sf. liturgii imnul domnitorului; ear' la Sibiu s'a introdus obiceiul, că musica militară să cănte din instrumente „tropariul botezului” la Boboteză, când serviciul se face cu asistarea multimei militare din întreaga garnisonă de acolo. Asemenea se mai admite și toleréză musica instrumentală la multe înmormentări de ortodoxi. Țigani-lăutari încă au în multe locuri obiceiul a petrece pe rudeniile mórte cu musică la mormânt.

Nr. 76 1904.

[141] 1—3

Concurs

Conform ordinului Preaven. Consistoriu arhidiecesan nrii 1857 și 7924 B din 31 Ianuarie a. c. prin această se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român” pentru posturile vacante de **parohi** în parohiile de clasa a treia:

1. Fizești, 2. Sânta-Măria-de-pétra. Venitele fiecărei parohii sunt cele fașionate în c6la B. pentru întregirea venitelor de la stat.

Concurenții se-și trimită cererile lor, instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Hașeg, în 1 Iunie 1904.

In conșelegere cu comitetul parohial.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Hașeg.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Nr. 283.

[143] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea unui post de **înv6t6toriu** devenit vacant și a unui sistemizat de nou la șc6la rom6nă gr. or. cu patru învăț6tori din comuna R6h6n, protopresbiteratul Sebeș, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. Salariu c6te de 600 cor.
2. Grădină și vie.
3. Cuartir în noul edificiu școlar, eventual bani de cuartir 50 cor.

Cuincuenaliile se compută de la instituirea definitivă și serviciu neîntrerupt la această șc6lă.

Cei cari vor fi instituți la posturile acestea sunt datori a conduce în Dumineci și s6rb6tori strana, șc6la de repetiție și a cultiva grădina de pomi cu elevii.

Concurenții au se-și așternă cererile instruite conform normelor din vigoare în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral și a se presenta înainte de alegere în biserică spre a-și arăta desteritatea în c6ntări și tipic.

Sebeș, 1 Iunie 1904.

In conșelegere cu comitetul parohial concernent.

Oficiul protopresbiteral Sebeș:

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 382 1904.

[142] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor vacante de **înv6t6tori** de la șc6lele n6stre confesionale gr. or. rom6ne din mai jos însemnatele comune, în protopresbiteratul gr. or. Făgăraș, se scrie prin această concurs cu 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Berivoi-mici**, postul de învăț6toriu cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

2. **Boholț**, postul de al doilea învăț6toriu, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

3. **Dridif**, salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

4. **Herseni**, salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

5. **Luța**, salariu anual 600 cor., cuartir și lemne de foc.

6. **Mândra**, postul de al doilea învăț6toriu, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

7. **Păreu**, postul de al doilea învăț6toriu, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

8. **Sămbăta-superi6ră-r6saritenă**, postul de al doilea învăț6toriu cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

9. **Șercăița**, postul de al doilea învăț6toriu, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

10. **Șinca-nouă**, postul de al doilea învăț6toriu, cu salariu anual de 600 cor6ne, cuartir și lemne de foc.

11. **Veneția-superi6ră**, salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

12. **Voivodenii-mari**, salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi se-și subșternă cererile concursuale instruite conform legilor în vigoare la subscrișul oficiu protopresbiteral gr. or. Făgăraș în Făgăraș, până la termenul susindicat cu observarea, c6 reflectanții se se prezenteze în vre-o Duminec6 sau s6rb6t6re la biserică spre a c6nta și a face cunoștinț6 cu poporul, av6nd cei aleși a instrua copiii de șc6lă în c6ntările biseric6ști și a c6nta cu ei în biserică la sfânta liturgie.

Făgăraș, 1 Iunie 1904.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Făgăraș.

Ioan Căndea
prot., adm. prot.

Nr. 279.

[144] 1—3

Concurs

La șc6la elementară rom. gr. or. din **Sebeșul-s6sesc** (Szászsebes) sunt vacante **patru posturi învăț6t6rești**. Pentru întregirea acestora se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. Salariu fundamental 600 cor., ear' după serviciu de 3 ani la această șc6lă 800 cor.
2. Relu de cuartir și grădină 200 cor.
3. Cuincuenaliile legale, cari se compută de la instituirea definitivă și serviciu neîntrerupt la această șc6lă.

Cei cari vor fi instituți la posturile acestea sunt datori să m6rg6 Dumineca și s6rb6t6rea la biserică și să c6nte cu copiii la s. liturgie; ear' cel designat prin comitetul parohial să cultive grădina șc6lară de pomărit.

Concurenții au se-și așternă cererile instruite conform normelor în vigoare în termenul prefapt subsemnatului oficiu protopresbiteral, și înainte de alegere a se presenta poporului în biserică spre a-și arăta desteritatea în c6ntări.

Sebeș, 1 Iunie 1904.

In conșelegere cu comitetul parohial concernent.

Oficiul protopresbiteral Sebeș:

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 270.

[145] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor **înv6t6t6rești** vacante din comunele mai jos însemnate, în protopresbiteratul Sebeș, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Lancr6m**, dou6 posturi, cu salariu c6te de 600 cor., cuartir și grădină în natură sau relut în bani c6te 60 cor.

2. **Daia**, dou6 posturi cu salariu c6te de 600 cor. și relut de cuartir și grădină 60 cor. Salariul pentru unul este din repartiție pe popor, ear' pentru celalalt 200 cor. din repartiție și 400 cor. întregire de la stat.

3. **Rechita-Purc6reți**, un post în centrul Rechita, ear' unul în prediul Purc6reți, fie-care cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

4. **C6lnic**, 5. **Deal**, 6. **Laz**, 7. **Sebeșel**, 8. **Pianul-superior**, 9. **Pianul-inferior**, c6te un post, fie care cu salariu de 600 cor., cuartir și grădină sau relut în bani 50 cor.

10. **Petrifal6u**, cu salariu: 400 cor. de la popor, și 200 întregire de la stat, cuartir și lemne.

11. **Ci6ra**, cu salariu: 200 cor. de la popor și 400 cor. întregire de la stat, cuartir și lemne.

12. **Vingard**, un post de învăț6toriu, nu învăț6t6re, cu salariu de 600 cor. și 50 cor. relut de cuartir și grădină.

Cuincuenaliile se compută numai de la instituirea definitivă și serviciu neîntrerupt în respectiva comună.

Cei cari vor ocupa posturile de mai sus sunt datori a merge Dumineca și s6rb6t6rea la biserică și a c6nta cu copiii la s. liturgie, și la îns6rcinarea comitetului parohial a cultiva grădina de pomărit, sub urmările prov6dute în Regulamentul pentru grădinile de pomărit, votat de sinodul protopresbiteral. — Concurenții au se-și așternă cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul deschis subsemnatului oficiu protopresbiteral și a se presenta înainte de alegere poporului în biserică spre a-și arăta desteritatea în c6ntări.

Sebeș, 1 Iunie 1904.

In conșelegere cu comitetele parohiale concernente.

Oficiul protopresbiteral Sebeș:

Sergiu Medean
protopresbiter.

Nr. 254—1904

[136] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **paroh-primar** în parohia de clasa primă Idicel, protopresbiteratul Reghin, în necs cu ordinul consistorial dto 4 Maiu a. c. nr. 4699 Bis., se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în f6ia „Telegr. Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în c6la B. pentru întregirea venitelor preoț6ști de la stat.

Petenții vor av6 a așterne suplicele concursuale, instruite conform legilor în vigoare, oficiului protopresbiteral subscriș p. u. Szász-R6gen, av6nd a se presenta în vre-o Duminec6 ori s6rb6t6re în comună, pentru a c6nta, respective celebra și a cuv6nta.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. Reghin.

Reghin, 11 Maiu, 1904.

In conșelegere cu comitetul parohial.

Galaction Șag6u
protopresbiter.

[139] 2—2

Licitațiune minuendă.

Pentru darea în întreprindere a **adaptării și renovării șc6lei gr. or. rom din Sebeșul inferior** (Als6 Sebes, u. p. Fels6-Sebes) se va ține licitațiune minuendă în **9 Iunie st. v.** la 9 ore dimineța în edificiul șc6lei din Sebeș.

Prețel strigării va fi **cor. 5977.**

Cei ce doresc să liciteze au să depun6 vadiu de 5%, de la suma strigării.

Planul, preliminarul și condițiile de licitare se pot ved6 în fie-care zi la

Oficiul parochial gr. or. din Sebeșul inf.

Unicul mijloc de dinți, lipsit de aciduri, aprobat și recomandat de profesori și medici este **veritabilul**

anaterin 

al dentistului de curte ces. și reg. Dr. I. G. Popp, Viena XIII/6.

Veritabil numai în sticla de mai sus cu etichetă v6n6tă, francesă (tipariu auriu), și cu firma mea, 6 cor. 2-80, 2-, 1-.

„Intrebunțez de mai multi ani apa de dinți și de gură anaterin a dv6stre și mi-e t6mă, c6 dac6 nu o aș mai av6, imediat ar trebui să sufer de durere de dinți, ori c6 mi-ar c6dea dinții. Apa de gură a dv. imi ține dinții frumoși și s6n6toși.” A. Spitalsky, mare-proprietariu.

Crema de dinți anaterin, în tuburi, f6r6 de stric6ciosul „s6pun”, e f6rte pl6cută, curăță temeinic dinții, îi face lucii și îi conserv6 s6n6toși, 6 60 fil.

Se cap6tă în farmacii, drogerii, pr6v6llei mai alese, cum și în depositul principal Carl Morscher, drogerie în Sibiu, și la A. W. Lingner, farmacist în Sighiș6ra. (18 b) 7—17

**CASA**

din

strada ocni 20

loc frecventat

(133) 2—3

se vinde sub condiții f6rte favorabile. Detalii se dau în **strada morților** (Reissenfelsgasse) 15, etagiul I. (Sibiu).

**Pentru domni preoți!**

De la **Librăria arhidiecesană** se p6te procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu p6reți tari,

în care (conform circulariului consistorial num6rul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 fol.

Prețel **6-60 cor.**, + porto postal **80 fil**

Săpunul Schicht

cu marca:

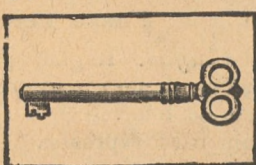
„cerb“

ori

„cheie“



e cel mai bun, mai spornic și prin urmare cel mai eftin. E liber de substanțe stric6ciose.

**Se cap6tă pretutindenea!**

(122) 2—34

!! La cump6rare se se observe, ca fie-care bucată de săpun !! se fie prov6dută cu numele Schicht și cu o marcă de sus. !!

Cătră America.

Mare moderare a prețului. Prețel călătoriei de la **Viena la New-York** preste **Rotterdam** împreună cu nutr6m6nt **155 cor6ne.**

(101) 7—10

Călătorilor la America le stă **liber a-și alege** drumul de călătorie. Pentru cuprinderea locului trebuie se se dea arvună de 20 cor6ne.

Linia Olandia—America

Viena IV. Wiedenergürtel nr. 16.

Am on6re a aduce la cunoștinț6 onoratului public român din loc și jur, c6 mi-am mutat

Prăvălia de manufactură

din piața mică nr. 2, tot în **piața mică nr. 11** în dosul **păpucarilor.**

De6re-ce aci pl6tesc chirie pentru localul prăvăliei cu 1600 cor6ne anual mai pușin, m6 aflu în pl6cută poziție a put6 serv6 cu prețuri și mai eftine, și mi-am propus, ca — dac6 *Dumnezeu imi va ajuta* — în cel mai scurt timp se-mi asortez depositul cu tot felul de m6rfuri ț6r6nești, precum bumbac, p6r, l6nică, arniciu, țeș6turi, mai multe soiuri de pânz6, cum și c6rpe de p6r, etc.

Pentru inteliginț6 ofer depositul meu bine asortat în c6măși de chiffon, creton, Oxford și Trico, apoi ismene, gulere, manchete, cravate, cuverture de l6nă și bumbac, plapome în creton, ruș, satin cu vata umplute, ploiere, c6măși de dame, camisole, fuste, cretonuri, pergaturi, barcheturi, stofe de p6r, și t6te c6ptușelile recerute la efectuarea hainelor de dame și b6rbați, cum și alți o mi6 aici neamintiți articli. O mică probă ajunge ca se se conving6 ori-cine despre eftinătatea și soliditatea prăvăliei mele.

[39] 16

Rug6nd onoratul public românesc pentru binevoitoriul seu sprigin, semnez

cu t6tă stima

Aurel Popescu.